

Intervence sester u kuřáků – součást kvalitní ošetrovatelské péče

Součástí kvalitní ošetrovatelské péče by měla být intervence u kuřáků, přinejmenším v krátké podobě. Za „krátkou“ je považována intervence v rámci několika desítek vteřin až po 10 minut. Tato intervence významně zvyšuje pravděpodobnost abstinence od cigaret – například v přehledu Cochrane to bylo v souboru celkem 17 000 pacientů RR 1,29 (95% CI 1,20–1,39) (1). Kromě toho by měla být k dispozici intenzivní léčba závislosti na tabáku pro ty kuřáky, kteří ji potřebují, alespoň formou předání kontaktu.

**Bc. Vladislava Felbrová,
Stanislava Kulovaná,**
Centrum pro závislé na tabáku
III. interní kliniky – kliniky endokrinologie
a metabolismu 1. LF UK a VFN

V rámci mezinárodního projektu Sestry východní Evropy – Centrum Excellence pro kontrolu tabáku (COE), uděleného Mezinárodní společnosti sester v onkologické péči (International Society for Nurses in Cancer Care, ISNCC) nadací Bristol-Myers-Squibb, proběhly v ČR celodenní semináře, e-learningové kurzy intervenování u kuřáků a kvalitativní výzkum dvou skupin sester – kuřaček zaměřený na důvody, názory a souvislosti jejich kouření (3). Tento projekt navazuje na předešlé úspěšné projekty, které prokázaly

ly pozitivní vliv edukace i u našich sester (4, 5).

Vzdělávání zdravotnického personálu, včetně sester, v krátké intervenci u kuřáků podporuje i jeden z bodů mezinárodní sítě Nekuřáckých nemocnic (European Network of Smoke Free Hospitals, ENSH) či Nemocnic podporujících zdraví (Health Promoting Hospitals).

Také ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze (VFN), která je zapojena do sítě Nekuřáckých nemocnic, proběhly s podporou vedení a vrchních sester jednotlivých klinik od října 2015 do června 2016 krátké hodinové semináře na celkem 23 klinikách.

Metodika

Obsahem seminářů byla epidemiologická data o prevalenci kouření v české populaci i mezi zdravotníky

a s kouřením související úmrtnost a nemocnost jak obecně, tak specificky vzhledem k oboru, na jehož klinice se seminář konal. Dále sestry získaly informace o tom, jak správně intervenovat u kuřáků podle schématu „5P“ (2, 1), tedy: Ptej se na kouření, Porad přestat, Posud připravenost přestat, Pomoz přestat a Plánuj další postup. Kromě toho se dozvěděly i to, jak případnou intervenci zapsat do ošetrovatelské dokumentace. Ta ve VFN zahrnuje od roku 2016 i záznam o dotazu na kouření a druhu intervence u kuřáků – zda byl pacientovi předán leták nebo kontakt na Centrum pro závislé na tabáku v místě pacientova bydliště.

Výsledky

Celkem bylo proškoleny 459 lékařských zdravotnických pra-

covníků celkem 23 klinik. Zpětnou vazbu jsme získaly od 378 respondentů formou anonymního dotazníku. **Mezi nimi bylo 27 % kuřáček, z nichž 19 % projevilo zájem o léčbu závislosti na tabáku.**

Pro 71 % sester nebude obtížné ptát se pacienta na kouření a zapsat to do dokumentace. Pouze 9 % však předpokládá, že pacienti přestanou po intervenci kouřit. Po absolvování semináře sestry považují své znalosti v krátké intervenci za dostačující v 83 % a 80 % sester uvedlo, že seminář zcela splnil jejich očekávání.

Diskuze

Přes počáteční nezájem a všeobecnou představu, že „kouření škodí – to ví každý, tak co dodat?“, jsme byly příjemně překvapeny zájmem posluchačů, který v průběhu konání seminářů rostl. Potvrdilo se také, že ani sestry neznají všechny souvislosti mezi kouřením a nemocemi v rámci jednotlivých klinických oborů a ani jim nejsou úplně známé možnosti léčby závislosti na tabáku a především významná role, kterou mohou sestry jako nejpočetnější zdravotnická profese sehrát

v odvykání kouření. Pokud by totiž každá ze zhruba 100 000 sester, které v ČR jsou, pomohla přestat kouřit jednomu kuřákovi, bylo by ročně o 100 000 kuřáků méně. Prevalence v populaci by se tak snížila o 2 % (!).

Bohužel, mezi sestrami je vyšší prevalence kouření než v české populaci – kouří kolem 40 % sester, což se ukázalo i v rámci šetření ve VFN v roce 2011. Prevalence kouření u účastníků našich seminářů byla nižší, což ukazuje na to, že kuřačky měly menší zájem se našich seminářů účastnit.

Závěr

I když byla v krátké intervenci u kuřáků vyškolená téměř třetina sester VFN, bylo by jistě dobré nabídku seminářů zopakovat, aby se mohly zúčastnit i další sestry. Věříme, že jejich zájem by zvýšila i pozitivní zkušenost těch, které se již účastnily. ❏

Literatura:

1. Rice VH, Hartmann-Boyce J, Stead LF. Nursing interventions for smoking cessation. Cochrane Database Syst Rev. 2013;12(8):CD001188.
2. Malá K, Felbrová V, Kulovaná S, Nohavová I. Užívání tabáku – Informace a pracovní postup pro sestry. SLZT. 2016. [online]. [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: <http://www.slzt.cz/doporuceni>
3. Projekt Sestry východní Evropy – Centrum Excellence pro kontrolu tabáku (COE). [online]. [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: http://www.isncc.org/?page=COE_Czech
4. Králíková E, Felbrová V, Kulovaná S, Malá K, Nohavová I, Roubíčková E, Pánková A, Bialous SA, Wells MJ, Brook J, Sarna L. Nurses' Attitudes toward Intervening with Smokers: Their Knowledge, Opinion and E-Learning Impact. Cent Eur J Public Health. 2016;24(4):272–275
5. Sarna LP, Bialous SA, Králíková E, Kmetová A, Felbrová V, Kulovaná S, Malá K, Roubíčková E, Wells MJ, Brook JK. Impact of a smoking cessation educational program on nurses' interventions. J Nurs Scholarsh. 2014;46(5):314–321

Pozn.: Podpořeno projektem Sestry východní Evropy – Centrum Excellence pro kontrolu tabáku (COE), uděleného nadací Bristol-Myers-Squibb Mezinárodní společnosti sester v onkologické péči (International Society for Nurses in Cancer Care, ISNCC).

INZERCE

KOMERČNÍ BANKA - PARTNER PROFESIONÁLŮ

Jen málo bank v ČR dokáže poskytnout skutečně komplexní služby pro specifické obory podnikání. Patří mezi ně i Komerční banka (KB), která se této oblasti věnuje dlouhodobě a systematicky. Nyní KB přichází se zvýhodněným úvěrem, který mohou využít již stávající i začínající zdravotní sestry a bratři. Podrobnější informace nám sdělil Martin Ehrenberger, manažer Segmentového řízení - malé podniky.

JAKÝM ZPŮSOBEM DOKÁŽE KOMERČNÍ BANKA ZOHLEDNIT SPECIFICKÉ POŽADAVKY SVÝCH KLIENTŮ?

KB se dlouhodobě věnuje problematice podnikání členů jednotlivých profesních komor. Například pro zdravotní sestry a bratry máme v naší nabídce samostatné produkty a služby, které splňují jejich specifické potřeby. Naši bankovní poradci, kteří mají kromě kvalifikace v oblasti financí také zkušenosti s konkrétními požadavky této profese, jim dokáží přizpůsobit nabídku přímo na míru.

MŮŽETE UVÉST NĚJAKOU AKTUÁLNÍ NABÍDKU?

V současné době představujeme nabídku zvýhodněného financování, které je určeno všem členům České komory zdravotnických pracovníků (ČKZP). Zajímavá je nejen úrokovou sazbou, která je pouze sedm procent ročně, ale také vyšší nezajištěného limitu 600 tisíc Kč.

Úvěr si může sjednat nejen existující a zavedený podnikatel, ale i ten, který s podnikáním začíná. Komerční banka nabízí financování pro členy ČKZP, od kterých nevyžaduje doložení historie podnikání a účetní výkazy, jak tomu obvykle bývá u jiných bank.

UVEĎTE, PROSÍM, JAK MOHOU ČERPAT FINANCE ČLENOVÉ ČKZP?

Záleží na jejich rozhodnutí, zda využijí klasický podnikatelský úvěr nebo dají přednost kreditní kartě či povolenému debetu na podnikatelském účtu.

Garantujeme jim rychlý a jednoduchý schvalovací proces, širokou možnost využití úvěru a možnost sjednání pojištění schopnosti splácet.

Pro více informací volejte bezplatnou infolinku KB 800 521 521 nebo navštivte www.kb.cz.

KB

